

Waar is mr. Fixit?

President Obama hoopt op een wonder van inventiviteit en techniek op en in de bodem van de Mexicaanse Golf om de politieke en andere lekkages te stoppen. De teleurstelling dat het stoere boren op grote diepte nog niet zijn evenknie heeft gevonden in risicomangement op grote diepte begint steeds groter te worden. De verschillende methoden en pogingen om het gat te dichten zijn vooralsnog tekortgeschoten.

De grote druk waarmee en waaronder gewerkt moet worden blijkt keer op keer te veel. Inmiddels blijkt ook de 'top kill' niet effectief en moet opnieuw in de technische toeverhoed gereikt worden omdat het wachten op de meer

Inmiddels zijn ook de Europeanen door de Griekse crisis een illusie armer. Onder de bevolking neemt het draagvlak voor meer Europa af terwijl de politieke leiders juist een politieke vlucht naar voren willen nemen. De pinnige opmerkingen van Barroso aan het adres van Merkel zijn symptomatisch. Ook in Europa is het boren op de grote diepte van integratie sneller gegaan dan het risicomangement was ontwikkeld. Elementaire regels van de incomplete monetaire unie werden, in de periode dat de bomen tot aan de hemel groeiden, aan de laars gelapt omwille van het goede gevoel over het politieke project. Waarschuwingen aan het adres van de Europese leiders dat

gevallen is duidelijk dat er geen sprake is van het toepassen van de beste kennis en gebruiken op het gebied. Het politieke en economische proces heeft een suboptimaal resultaat opgeleverd.

Leven met beperkingen

Uit de verhoren van het Amerikaanse congres wordt langzamerhand duidelijk dat ook op het boorplatform foutmeldingen niet zijn opgepikt. Of op dat moment de 'blow-out' nog te voorkomen was, is niet duidelijk. Het werken op of over de grenzen van het technisch kunnen is niet zonder risico. De maatschappij heeft soms moeite om dit te aanvaarden, vooral als blijkt dat sommige randvoorwaarden hoofdzakelijk een papieren bestaan leiden. Immers, de Amerikaanse samenleving is ook zeer door de korte termijn gedreven en het politieke proces is gevoelig voor belangenbehartiging door groepen.

De aansprakelijkheid is een belangrijk instrument in het beheersen van risico's, maar sluit risico's

zich presenteren. Dat is een bekend thema geworden na de financiële en economische crisis, waar ook het omgaan met risico's schromelijk tekortschoot. Kennelijk heeft onze samenleving, in de politiek en economie, toch moeite met een balans te vinden tussen eigen en publiek belang.

Boos

Het afsluiten van het Griekse financiële gat vertoont in de uitvoering grote gelijkenis met de pogingende Deepwater Horizon put te dichten. Net als het beschaamde vertrouwen van de Amerikanen in technologie, ontdekken de Europeanen de beperkingen van integratie als de mr. Fixit van allerlei politieke en economische kwetsuren. De boosheid over het beschaamde vertrouwen kan uitgroeien tot een politiek kruisvat. Het geloof in de toekomst neemt af en het lijkt er op dat we aan beide zijden van de Atlantische oceaan de crisis toch dreigen te verknoeien. In de VS ligt Obama van alle kanten onder vuur. Ook in de VS is de financieel-economische crisis nog lang niet voorbij en nemen de sociaaleconomische tegenstellingen verder toe. In Europa zijn de tegenstellingen op allerlei niveaus niet minder klein: Noord-Zuid, Oost-West, arm-rijk, groot-klein, binnen-buiten. In zowel de VS als in veel EU-landen raakt de overheid als redder in nood uitgeput. In enkele jaren is de 'can do' mentaliteit in de westerse landen veranderd in 'cannot afford'. Mr. Fixit geeft even niet thuis. ■

Door
Coby van der
Linde

conventionele oplossing van de hulpputten te lang duurt.

Het toenemende ongeduld valt niet alleen te verklaren uit de vrees voor de grote milieuschade, maar ook door het eindeloze geloof van Amerikanen in zelfregulering van ondernemingen en snelle technologische oplossingen. Dit geloof wordt nu beschaamd door het ontbreken van kant-en-klare oplossingen, waardoor de Amerikanen zich bedot voelen. Na de teleurstelling in Big Money komt dus de teleurstelling in Big Oil en wellicht ook in Big Hope. President Obama heeft de olie niet van zijn stoepje weten te houden.

Vertrouwen

De grenzeloze wereld van de jaren negentig tot aan 2008 lijkt op meer fronten haarscheuren te vertonen dan alleen in het financiële systeem.

een monetaire unie eisen stelt aan het beleid van de deelnemers aan de euro en dat het stabiliteitspact niet meer was dan een, niet-afdwingbare, intentieverklaring, werden weggehoond. In beide

niet uit. De leerprocessen die nu in gang zijn gezet, zijn zeer waardevol voor de andere diepe offshore gebieden, maar ook hier geldt dat de nieuwe risico's pas onderkend zullen worden als zij

Coby van der Linde is hoofd van het Clingendael International Energy Programme, hoogleraar Geopolitiek en Energiemanagement aan de Rijksuniversiteit Groningen en lid van de Algemene Energieraad.